

HT 2012

I planeringstantens namn

av Kajsa Borgström

Lunds universitets författarskola

Språk- och litteraturcentrum

Handledare: Stefan Ekman

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
<i>Settandia och vad som försiggår där</i>	3
<i>Jag har en plan</i>	4
2. Att skriva och formalia	4
<i>Ordning och reda i rutinen</i>	4
<i>Jag ska ju stå ut med eländet</i>	5
3. Idéer och research	7
<i>1800-tal fast ändå inte</i>	7
<i>Idétåget</i>	9
<i>Motsträviga pusselbitar</i>	11
4. Synopsis	12
<i>Planen som aldrig sitter säkert</i>	12
5. Ett par problem	13
<i>Vilka är ni egentligen?</i>	13
<i>Jag gillar ”dock”, okej?</i>	14
6. Avslutning	16
<i>Kan själv</i>	16
<i>Det finns en plan. Eller?!</i>	17
7. Sekundär litteratur	19

1. Inledning

Den här uppsatsen handlar om min arbetsprocess och relaterade ämnen vid skrivandet av min bok *I folkets namn* som är mitt examensarbete för Författarskolan.

Settandia och vad försiggår där

En fantasyvärld är en karaktär. Vi upplever den, lär känna den och får känslor för den. Nyligen förstod jag att min värld är bokens huvudkaraktär, det är den som är kärnan i berättelsen.

I min värld finns det två olika typer av samhällen. Det ena kallas för folket, som i stort sett är ett jägar- och samlarsamhälle. De lever i flockar om 5–8 vuxna, oftast i en by med 4–10 flockar. De kan använda magi, och alla har en förmåga som till exempel telepati, osynlighet eller att flyga. Det andra samhället är mer likt vårt på 1800-talet. Det är ett klassamhälle, men de har ett demokratiskt styre. Däremot är det bara kvinnor inom överklassen som får rösta därför att männen diskrimineras. Folket kallar dem för brukare, efter ordet jordbrukare. Brukarna har förbjudit magi och har hårda bestraffningar för de som blir påkomna med att använda det.

Handlingen utspelar sig huvudsakligen i ett land som heter Settandia, och det börjar med att en by i folkets område har märkt av fler brukare där än vanligt på sista tiden. De förstår att det är parlamentet som ligger bakom det och bestämmer sig för att skicka en grupp till Settandias huvudstad för att få reda på varför. Alfa Darian och hans flock tar på sig uppdraget, men när gruppen kommer dit går inte allt som planerat.

I huvudstaden bor syskonparet Mynni och Lovin, som tillhör överklassen. Samhällets förväntningar och restriktioner väger tungt på den unga Lovin, som inte kan hjälpa att dras till det förbjudna. Mynni är däremot en ansenlig och respekterad dam. Hon blir till och med noterad av samhällets elit och väntar på ett besök som kan avgöra framtiden för hennes modehus.

På så sätt följer vi med i båda samhällena, och får se från olika synvinklar när de krockar.

Jag har en plan

En sak tåls att säga redan nu – jag är planeringstanten nummer ett. I hela mitt liv (eller så långt jag kan minnas och reflekterat över det, alltså förmodligen sen mellanstadiet) har jag älskat att planera. Det gäller för alla delar av mitt liv, från vad jag tänkte ha på mig för kläder till vad jag tänkte syssla med om fem år. När jag hittade på en berättelse i femman vad roade jag mig med? Jo, lägga karaktärernas skolscheman, som alla självfallet skulle kordineras med lärare och salar.

Jag brukar säga att mitt intresse för skrivande började med en kärlek till berättelser och glädjen att hitta på egna. Men min passion för planering kom in i bilden inte långt efter, och var förmodligen en mer drivande kraft för skrivandet. Jag har ägnat mycket mer tid åt att planera berättelser än att skriva dem. Det är nog fortfarande sant trots mängden timmar jag numera lägger på att faktiskt skriva.

Planering är grunden för hela min skrivprocess. Oavsett om det gäller hur jag tar mig an en skrivperiod eller min inställning till idéer kommer det på något sätt organiseras och ingå i en plan.

2. Att skriva och formalia

Ordning och reda i rutinen

Jag upptäckte tidigt – medan jag skrev intagningsprovet till Författarskolan – att jag inte kan skriva hemma i min lägenhet. Eftersom jag av någon obegriplig anledning sedan dess har testat teorin ytterligare vet jag att inte heller någon annans hem fungerar, och jag tänker inte ens pröva att skriva i ett hotellrum. Jag måste bort från känslan av ett hem till känslan av en arbetsplats. Men det handlar om mer än det, för jag behöver nämligen även minst 20 minuters restid (helst i promenadform) mellan där

jag bor till arbetsplatsen. Oftast blir det bibliotek, men allra bäst jobbar jag på kaféer.

Jag är strikt med mig själv när det gäller vilken tid jag skriver på. Jag bestämmer i förväg vilka dagar i veckan jag ska skriva på, och det betyder att när dagen kommer packar jag ryggsäcken och ger mig iväg så tidigt jag möjligtvis kan. Ibland lyckas jag komma fram till nio, vilket jag alltid siktar på, men oftast blir klockan närmare tio. Sedan sitter jag där till tre-fyra på eftermiddagen, eller helt enkelt tills jag inte orkar längre. Jag behöver den här rutinen för att få något gjort, samtidigt som jag ger mig själv utrymme för att ha både bra och dåliga dagar.

Dag Öhrlund skriver i *Skriv din bok och sälj den!* (s. 105) att det finns generellt sett två typer av arbetssätt författare tar till. 1) de som skriver ett visst antal sidor om dagen, 2) de som skriver ett visst antal timmar om dagen. Jag känner att jag inte tillhör någon av dem och tillhör båda på samma gång. Jag har bestämda dagar, nästan bestämda tider, men det kan vara väldigt olika från dag till dag hur många timmar jag jobbar. Och även om jag har ett mål för hur mycket jag ska skriva på en vecka och har räknat ut hur mycket det blir per dag är det ofta som det skiljer 1000 ord mellan två dagar under samma vecka.

Istället tänker jag i snitt hur mycket jag ska skriva under en viss period, oftast för hela skrivperioden men ibland håller jag koll på hur mycket jag har skrivit per vecka också. Då finns det plats för dagar då jag sitter tre timmar och har inte skrivit mer än 300 ord för det bara inte gick den dagen. Det kompenseras av dagar då jag skriver 1300 ord. Eller, det är det som är tanken. Det är sällan jag faktiskt *håller* planeringen, men det kommer jag prata mer om senare.

Jag ska ju stå ut med eländet

Under den första skrivperioden fann jag något jag inte visste att jag letade efter. Scrivener. Ett ordbehandlingsprogram som sänt från ovan. Eller snarare från min fantasi, eftersom jag inte tror på himlen. Scrivener passar mig perfekt, det ger mig utrymme att organisera saker som jag vill ha det. I

ett "dokument" (de kallar det för project, förmodligen eftersom det är bra mycket mer än en text som får plats där) kan jag ha hela manuset uppdelat i kapitel, faktatexter om karaktärer och världen, research-saker och vilka andra texter och bilder som kan vara bra att ha lättillgängligt. Jag får en överblick samtidigt som jag kan dela in saker i kategorier. Perfekt, helt enkelt.

Samtidigt som Scrivener underhåller mitt planeringssinne ger det mig också utrymme att experimentera med formateringen för manuset. För varje gång jag ska skicka en del av manuset till någon måste jag konvertera det till ett worddokument, och göra om formatinställningarna. Det gör att jag kunde till exempel ändra radavståndet från 1,5 till 2 och tillbaka igen utan att behöva göra samma ändring i dokumentet jag faktiskt skriver i (jag gillar nämligen inte att skriva i med 2 punkters radavstånd, det är för stort) eller något extra arbete. Jag har också kunnat pröva olika tjocka marginaler, typsnitt och annat utan problem.

Jag har nämligen försökt lista ut vad jag känner är det bästa utseendet för manuset. Jag bytte typsnitt från Times New Roman till Century Schoolbook för jag kände att jag har tjatat med Times sedan sjuan och det var dags att pröva något nytt. Jag la till stora marginaler när jag huvudläste en kurskamrat som hade det och upptäckte hur lätt det blev att anteckna. Jag har även funderat mycket kring utseendet för boken. Jag har länge vetat att kapitelnummer inte var för mig, men någonting ville jag ha i början. Jag har provat många olika saker, och nyligen bestämde jag mig för att pröva kapitelrubriker. Efter en föreläsning den här terminen bestämde jag mig också för att pröva att använda pratminus istället för citattecken.

Jag testar och testar igen för att se vad som känns bäst på ett okaraktäristiskt flummigt sätt.

3. Idéer och research

1800-tal fast ändå inte

Om din roman utspelar sig på en okänd planet eller i en imaginär stad är det lugnt. Lägg inte en minut på research utan låt fantasin spela. I alla andra fall bör du vara så god och göra läxan.

(Öhrlund, *Skriv din bok och sälj den!*, s. 157)

Öhrlund har samma missuppfattning som jag hört tidigare, att det inte är nödvändigt med research för fantastikgenrerna. Detta trots att han ger flera bra poänger till varför trovärdighet är viktigt i en bok, som jag håller fullständigt med om. Men han drar inte parallellen till att även en påhittad värld, hur fantastisk och annorlunda den är, måste övertyga läsaren om att den är trovärdig. Jag skulle säga att noggrannhet med detaljer och vad de berättar för läsaren är ännu viktigare i fantastik än i andra genrer. Då måste författaren självklart ha koll på vad det är den skriver.

Min bok handlar alltså om ett fiktivt samhälle som på många sätt inte ser ut som vårt, samtidigt som det gör det. När jag började skriva var jag inne på att tidskänslan skulle vara mestadels 1800-tal, men att jag kunde ta drag både från sent 1700-tal och tidigt 1900-tal. Efter ett tag upptäckte jag att det inte gick därför att det blev ologiskt med delar som krävde en högre teknisk utveckling än andra. Sakta men säkert har jag minskat spannet till sent svenskt 1800-tal, oftast riktar jag in mig på 70-80-talen när jag gör research.

Jag har en rätt klar bild av vilken tidskänsla boken ska ha, men det betyder att jag måste ta reda på saker för att kunna ge läsaren de tidsmarkörer den behöver för att få den känslan. Jag gör tre olika typer av research som handlar om mer än att kolla upp hur en kakelugn fungerar.

Den första handlar om att när jag har gjort en grundläggande konstruktion av världen noterar jag vad det är jag behöver titta närmare på för att ge världen en så pass stabil struktur som möjligt. Det kan vara saker som jordbruket, bestämma hur parlamentet och universitetet ska fungera

eller liknande. Oftast handlar det om stora byggnadsstenar, men jag kan skriva upp några mindre som kan vara bra att veta lite mer om. Det mesta av den här researchen sker medan jag bygger världen långt innan jag faktiskt börjar skriva.

Den andra typen av research handlar om att jag börjar skriva på ett kapitel men stannar tvärt när jag inser att jag inte kan tillräckligt mycket om något för att kunna fortsätta. Då gäller det att snabbt leta upp en källa, vilket brukar gå mer eller mindre bra. Det är en blandning av små och stora saker som hästar, smide och rättssystemet. Den mest irriterande var kampsport, där känner jag fortfarande att mina kunskaper är alldeles för bristfälliga.

Den tredje typen är den roligaste – studiebesök. Jag har varit på ett 1800-talsfängelse i Cork, vilket förändrade hela min syn på fängelset som en del av handlingen utspelar sig i. Och i somras besökte jag Skansen och tittade på gamla stugor och gårdar. Där kände jag däremot att jag ville tillbaka och ta lite fler anteckningar, ställa fler frågor och framförallt få tillfälle att besöka smedjan.

Allt detta som nödvändigt för trovärdigheten, men i slutändan är det inte en historisk roman jag skriver. Mitt samhälle har tagit inspiration från 1800-talets Sverige, men det jag tar avstånd ifrån och hittar på själv är minst lika viktigt. Ingen av de större strukturerna (rättssystem, politik, universitetet) har jag tagit rakt av. Utan jag tar reda på hur det såg ut och sedan tar jag ut de delar jag vill använda. Det kan handla om att vissa delar passar bättre in i min värld än andra, eller att jag föredrar vissa delar framför andra. Sedan pusslar ihop jag min egen konstruktion utifrån de delarna och min världs övriga struktur.

Jag ska ge ett exempel.

Rättssystemet i Sverige gick ut på, om jag har förstått det rätt, att man bara kunde ge en fällande dom om antingen den tilltalade erkände eller det fanns två oberoende vittnen. Under rättegången förhördes den tilltalade nästintill inkvisitoriskt av en åklagare och även domaren. Det var inte heller ovanligt att man lät en präst tala med den tilltalade för att

uppmuntra ett erkännande. Åklagare var oftast den länsman som haft hand om förundersökningen, och tydligen brevväxlade olika myndigheter omfattande med varandra under rättsprocessen. Försvarsadvokater fanns inte.

I min värld har jag inga poliser utan militären sköter den rollen. Däremot har jag advokater, därför tyckte jag att det passade bra om det traditionellt sett är en advokat och en officer som tillsammans gör förundersökningen och är åklagare i rätten. Jag tog bort försvarsadvokaterna jag hade tänkt ha och lät de tilltalade försvara sig själva, så det tyckte jag passade bra. Men några präster finns inte i min värld, det ersattes temporärt med en psykolog. Jag försökte få till den här ingående förhörsmetoden under rättegången, det passade nämligen bra eftersom tortyr avskaffade brukarna för bara 20 år sedan. Jag hittade på att tre domare var standard för det verkade vettigt. Det enda jag funderar över är reglerna för fällande dom. Det var intressanta regler, men jag är osäker på om mina karaktärers fall skulle kunna sägas ha två oberoende vittnen. Det får jag fundera vidare på.

Det är ett exempel på hur jag tar informationen och anpassar den till min värld. Poängen är att det ska kännas trovärdigt samtidigt som jag inte får förlora den förtrollande känslan. Det är en avvägning hela tiden som framförallt handlar om hur mycket information jag ger läsaren. Jag tror att ungefär hälften av strukturen är lämpligt att visa för läsaren (om det är något de någelunda bör förstå), men ibland är det svårt att motstå frestelsen att visa upp mer.

Idétåget

William Faulkner said, 'A writer needs three things, experience, observation and imagination, any two of which, at times any one of which, can supply the lack of others.'

(Morley, *The Cambridge Introduction to Creative Writing*, s. 45)

Morley beskriver i *The Cambridge introduction to Creative Writing* hur erfarenheter, observation och fantasi kan balansera varandra. Genom att hämta inspiration från olika delar av ens liv samt observera världen och andra människor kan en författare samla stoff för att med fantasi göra stoffet till en idé. Detta stämmer väl överens med min erfarenhet.

Jag är definitivt en sådan som springer runt med en anteckningsbok i väskan oavsett vart jag ska någonstans. Jag är den typen som har flera bokprojekt samtidigt, och i mitt fall betyder det att jag bygger flera världar samtidigt. Men ordet idé inbegriper så många olika saker. En hel fantasyvärld kan kallas för idé, och en liten byggsten kan också det. Och jag behandlar olika ”storlekar” på idéer annorlunda.

När jag börjar bygga en fantasyvärld börjar det oftast med en rätt enkel idé. Det kan bli som en grundtanke snarare. I det här fallet började det med en tanke om en värld som var uppdelad i två väldigt olika delar. I den första versionen av Folket-världen handlade det om ett strikt auktoritärt samhälle som ställdes mot ett anarkistiskt. De hade en hög mur emellan sig, och det var bara det anarkistiska folket som hade magi. Det handlade om en ung tjej från den auktoritära sidan som utvecklade en magisk förmåga och skickades till den andra sidan. (Tjejen var Mynni i sin första form.)

Sedan dess, nu tre år sedan, har världen och berättelsen förändrats drastiskt, men man kan fortfarande se något av den ursprungliga idén. Det som händer är att jag sedan får fler och fler idéer som jag lägger in i samma värld och smälter ihop med det som redan var där. Ett halvår efter jag kom på grundidén drömde jag om en grupp människor (flocken i berättelsen) som bröt sig ut ur ett fängelse med hjälp av magiska förmågor, och det gjorde en stor förändring i både världens konstruktion och berättelsen. Ett och ett halvt år efter grundidén tänkte jag ”men vore det inte kul att vända på makten mellan könen”, och satte glatt in det i världen.

Detta betyder inte att alla idéer jag får är användbara. Alla ”konstigheter” (oftast saker som inte är i enlighet med hur vår värld ser ut) måste prövas för att få sin plats i världen. Varje idé testas på alla möjliga sätt jag kan komma på. Om jag tar exemplet med de ombytta könsrollerna

kom frågor som: betyder det att kvinnorna helt enkelt agerar som män? Stannar män hemma med barnen och tar hand om hushållet? Jobbar männen? Vilka yrken i så fall? Vad har de/har de inte för rättigheter? Är det rimligt på ett biologiskt plan? Vad finns det för sociala bakgrunder till maktstrukturen? Hur ser det ut för olika samhällsklasser? Vad har de för kläder? Etc.

Alla frågor eller problem jag och alla tillfrågade kan komma på måste jag försöka besvara så att resultatet känns rimligt. Kan jag inte det, då kanske idén inte passar in i just den här världen, alternativt inte fungerar alls. Vissa gånger ställer roliga idéer till det mer än berättelsen vann på tanken bakom det, och då får jag ta bort det för bokens bästa.

Motsträviga pusselbitar

Båda dessa delar – research och organisera idéer – är viktiga delar i processen att bygga en fantasyvärld. Det är idéerna, tankeexperimenten, som definierar världen och ger den karaktär. De är det som förhoppningsvis ger världen en originalitet, en fantastisk prägel och annorlundahet från vår egen. Researchen däremot ger världen stabilitet och trovärdighet, vilket är nödvändigt för att läsaren ska köpa konceptet.

Att kombinera dessa två element och få dem att fungera med varandra är oftast inte smärtfritt. Olika delar av världen jag har skapat fungerar inte alltid bra tillsammans, och jag måste antingen hitta en lösning, förändra saker eller ta bort en del. Utöver det ska världens konstruktion passa för berättelsen jag vill berätta. Jag har under det här året som jag har skrivit på manuset ändrat drastiskt i världens konstruktion för att det gynnade berättelsen, men jag har också till en mindre utsträckning ändrat berättelsen för att det mer ska gå i ton med världen.

Det är hela tiden ett pussel där alla bitar måste passa med varandra för att helheten ska bli enhetlig. Och bra.

4. Synopsis

Planen som aldrig sitter säkert

I *The Cambridge Introduction to Creative Writing* (s. 127) skriver David Morley att man kan dela in prosaförfattare i två kategorier. 1) de som börjar skriva på en bok med lite planering bakom sig och upptäcker berättelsen längs vägen. 2) de som planerar hela boken i förväg. Morley fortsätter dock med att säga ”They leave little to chance, except chance itself. Even they must leave open space in their blueprints for serendipity.”

Självklart tillhör jag den andra kategorin. Men det Morley säger stämmer – planeringen är inte ristad i sten och det kommer saker längs vägen som förändrar den.

När den första skrivperioden började insåg jag att jag inte kunde gå vidare utan en synopsis. Jag hade redan då en rätt klar bild över vad som skulle hända de olika karaktärerna i boken och hur det skulle sluta, men jag behövde få ner det på papper. Jag listade upp olika händelser med några få ord per händelse och klippte ut dem. Sedan flyttade jag runt de olika delarna tills jag hittat ett händelseförlopp som verkade bra. Jag har alltså fem olika karaktärer som har var sin linje i berättelsen och växlar mellan dem.

De här urklippen blev mina kapitel, och jag började redan då använda beskrivningarna av dem som arbetsnamn för kapitlerna. Det var ett enkelt sätt tyckte jag att hålla reda på vad som hände i varje kapitel, och det visade sig vara fruktansvärt praktiskt när jag började flytta runt dem.

För vissa kapitel hade jag hela händelseförloppet, andra hade jag bara en tanke om vad som skulle hända men inte tänkt närmare på hur det skulle ske eller vad som annars skulle berättas där. Det har varit en stor skillnad mellan dessa under arbetets gång. Jag har förstått att jag inte bara behövde en synopsis för boken som helhet för att skriva, jag behöver även ett smalare för vad som ska hända i kapitlet för att kunna skriva det. Det händer fortfarande att jag kommer fram till ett kapitel och stannar upp helt

för att jag vet inte vad jag ska skriva. Jag tror det handlar om att jag inte kan se det framför mig – det är det som händer när det lossnar. Jag får upp bilder av hur scenerna fortlöper, saker som karaktären tänker och får en känsla som jag förknippar med det som ska berättas där.

Det kan också hända att det som jag från början tänkt skulle hända i kapitlet förändras när jag ser kapitlet framför mig, och det kan påverka vad som händer i andra kapitel. Synopsis är den plan jag flest gånger och mest obekymrat gått in och ändrat saker. Jag gör det hela tiden, och kommer förmodligen fortsätta göra det under tiden som jag skriver klart boken, skriver om den och redigerar. Mina kapitel tas bort, flyttas runt och får nya namn, men det de sällan gör är att byta perspektiv. Jag stannar oftast fast vid vem det är som berättar om händelserna.

5. Ett par problem

Vilka är ni egentligen?

Jag berättar utifrån fem olika karaktärers perspektiv i tredje person, och tanken var att det verkligen skulle vara ur deras ögon. Men istället verkar det komma in en allmän berättare hela tiden som säger en massa dumheter.

Jag vill få till den där kameran på axeln, eller ännu hellre, arbeta fram så att varje karaktär berättar med sin egen röst. Jag tror att nyckeln till att lyckas med detta är att förstå karaktärernas personligheter. Detta har jag jobbat med under hösten. Jag har bland annat gjort ingående bakgrundsbeskrivningar där jag berättar karaktärernas historia från barndomen till bokens nu.

Till viss del har det hjälpt. Jag har lärt mig saker om dem som jag inte visste tidigare, men vissa karaktärer känner jag mig fortfarande osäker på. Framförallt de sista två jag skrev, de som jag har haft minst koll på, känns som att jag inte har gått ner på djupet utan mestadels beskrivit vad det är som har hänt under deras liv. Vad är det som driver just dem? Det får jag titta närmare på.

Det svåra är att illustrera detta i hur de uttrycker sig. Visst, vissa gånger är det inte särskilt mystiskt. Mynni är designer och därför tittar hon på vad karaktärerna har på sig och kommenterar det, det är ingenting konstigt eller svårt att få till. Men det är mycket svårare att koppla ett visst sätt att uttrycka sig, ordval till en personlighet. Tycker jag, i alla fall.

Jag gillar ”dock”, okej?

Jag har fått höra flera gånger av flera olika läsare att det känns som att jag ibland blandar språkliga tidsmarkörer, vilket gör att läsaren kastas mellan olika intryck. Jag har funderat och diskuterat detta i ett och ett halvt år nu och jag är fortfarande inte säker på vad det är jag gör som ger den här känslan.

Vissa har pekat på substantiv och menat att de här sakerna gör att de tänker på den moderna versionen av det (även om samma sak fanns på slutet av 1800-talet). Andra har upplevt verb eller uttryckssätt som speciellt moderna eller väldigt ålderdomliga. Med lite engelska som kommer in och spökar. Varje gång tittar jag självklart på ordet eller meningen och överväger saken.

Men jag känner inte att det finns en enda enkel orsak till varför det blir på det här viset. Det har funnits många teorier, min inga jag vill skriva under på. Min förra handledare sa att han ville att jag skulle hitta ett eget språk, använda mina egna ord (det hörde jag för övrigt om skoluppsatser också en gång i tiden). När jag bytte handledare sa jag till den nya att jag inte ville ha en ålderdomlig prägel på texten, utan att den skulle få en lättsam modern ton. Han sa då att det kan vara det som ställer till det – att min önskan att använda moderna ord och uttryck krockar med tidskänslan i boken.

Jag tror att jag tänkte fel där, för nu när jag har funderat på saken känner jag att det var inte det jag ville. Det jag tänkte var snarare att språket inte skulle vara något läsaren reflekterar mycket över, att det flyter på så att man kan läsa snabbt när det är spännande. Eftersom jag har svårt för äldre böcker kopplade jag snabbt med modernt, men nu tror jag inte

att det är det det handlar om. Jag kan mycket väl inte lägga fokus från språket utan att göra det modernt.

Den senaste månaden har jag tänkt mycket på det här, och jag tror att stilkrocken kan bero på en blandning av lite olika saker.

1) Jag tänker inte när jag skriver. Eller rättare sagt, om jag försöker hålla en lång lista i huvudet medan jag skriver nytt slutar det med att jag sitter och stirrar på skärmen. Tänka på saker kan jag göra vid redigeringen, men inte när jag skriver ett kapitel första gången. Det gör att jag lätt kan slänga in något som trafik i en mening, tänka mig hästar och vagnar utan att inse att en läsare kan koppla detta till bilar på asfalterade vägar. Det är inte meningen att ska bli så, och jag ändrar när jag känner att de har rätt. Men fenomenet kommer förmodligen inte ändras i framtiden, jag kommer nog fortsätta lägga in konstigheter när jag skriver. Jag hoppas att jag kan snappa upp dem under redigeringen.

2) Min handledare har pratat om att den svenska litteraturen på ett sätt saknar ett "fantasyspråk". Mycket fantasy skrivs på engelska, de har utvecklat termer och liknande som fungerar och ger rätt känsla. Vi har väldigt lite fantasy i Sverige, vi har kanske inte hittat alla termer och sätt att ge tidsmarkörer utan att referera till vår värld som behövs. Det är möjligt att detta gör saker och ting svårare för mig.

3) Jag är inte så säker på att mitt naturliga språk inte är lite blandat mellan modernt och ålderdomligt. Jag är rätt ung, självklart har jag med mig en hel ungdomliga saker i baggaget, men jag har också familjemedlemmar som pratar på ett ålderdomligt sätt. Vilket säkert har påverkat hur jag pratar och skriver. Jag använder ofta "dock" när jag pratar och skriver sms. Det är inte ett ord jag drar till med för att det ska låta tjusigt, jag använder det faktiskt i en väldigt vardaglig kontext. (Min första handledare protesterade mot att jag använde "dock".) Ett ordförråd med gamla, formella ord blandat med ungdomliga uttryck och fraser? Jag vet inte.

4) Det här är den första boken jag skriver, jag har säkert inte hittat "mitt språk" ännu.

Jag vet inte vad som är svaret på den här gåtan, men på sista tiden har jag känt att jag har hört tillräckligt vad andra tycker och tänker om mitt språk. Och att jag kanske har låtit vad andra säger påverka mig för mycket. Jag känner att mängden ord jag ”får” använda blir stadigt mindre och mindre, och jag gillar det inte. Framförallt eftersom jag känner att mitt ordförråd hade kunnat vara större. (Jag har försökt hitta svenska böcker jag vill läsa, men majoriteten är fortfarande engelskt.)

Jag kanske har tänkt helt fel från början. Ibland känns vissa meningar, stycken konstiga för mig men jag låter det vara så länge. Ibland tycker jag att känns för modernt eller ålderdomligt. Som när jag försökte använda det gamla svenska bruket av du och ni, det blev väldigt stelt. Jag kanske ska känna efter själv vad som känns naturligt *för mig*, vad jag tycker låter bra och inte koncentrera mig på vad andra tycker är konstigt.

Blandningen av nytt och gammalt kanske blir en del av min personliga stil. Och jag har svårt att se det som någonting negativt.

6. Avslutning

Kan själv

Under utbildningens gång har jag utvecklats från en vacklig skribent med inte så mycket vana till en ung författare som försöker hitta sin egen väg. Jag har lärt mig många värdefulla saker av föreläsningar och övningar, men inget som är värd att peka ut. Jag kan inte säga ”Titta! Där är det – det som förändrade mig.”. Det vore absurt. För självklart är det helheten och inte detaljerna som har orsakat förändringen.

Däremot tror jag att jag hade nått samma utvecklingsnivå även om jag inte hade gått Författarskolan. Det hade kanske tagit mig tre gånger så lång tid, men till slut hade jag nått dit. För det är en sak jag har gjort hela tiden – trott på mig själv. Jag är säker på att jag hade blivit författare även utan utbildningen, men Författarskolan har hjälpt mig en bra bit på vägen.

Det finns en sak som jag har lärt mig på det här ett och ett halv året som gått som jag tycker är värt att nämna. Jag har blivit bättre och bättre på att lösa mina problem själv. När jag började förlitade jag mig mycket på andras åsikter, och ringde min syster konstant för att prata om det. Numera tvekar jag innan jag frågar vad någon annan tycker, väntar lite och funderar på det ett tag. Ofta får jag en idé och berättar om den för min syster istället. Och när jag faktiskt ber om någons åsikt på ett problem kan jag strunta i personens förslag och hitta en egen lösning i alla fall. Om jag skulle gissa så skulle jag säga att det är all responsläsning och ren erfarenhet som står bakom den här förändringen. Men jag föredrar att inte gissa.

Det finns en plan. Eller?!

Jag vet precis vad jag ska göra nästa termin. Jag ska skriva klart boken och redigera den.

Jag har redan en rätt klar bild över vad jag ska skriva om. Jag har skrivit ner lösningar till scener som har bråkat med mig, och var jag måste skriva om för att jag har gjort en förändring i världen. Jag vill, som sagt, bättra på texten så att man kommer närmare karaktärerna och ta bort den där eländiga berättaren. Jag tror faktiskt inte att jag kommer göra många fler förändringar i världen och berättelsen. Innehållsmässigt är jag inte orolig, jag tycker det hela är på väg att bli riktigt bra.

Det är att hinna göra arbetet i tid som jag är orolig för. Jag insåg i somras att göra omskrivningar innan jag var helt klar med boken var ett misstag, jag kommer få skriva om saker jag redan skrivit om en gång för att jag har tagit bort karaktärer och annat. Därför tänker jag inte göra någon mer redigering innan jag har skrivit till bokens slut. Jag har 13 av 39 kapitel kvar att skriva, förmodligen är det 11 eller 10 kapitel kvar när terminen faktiskt börjar. Det är ungefär 25000 ord eller 90 sidor. Jag brukar tänka minst två kapitel i veckan, så det borde ta mig max fem veckor. Då har jag fem veckor kvar att redigera boken på. Om jag håller planeringen borde det gå.

Jag har inte hållit en planering än. Inte en enda skrivperiods planering har jag hållit. Det gör mig lite nervös.

Det jag behöver är tid. Resten kan jag lösa, men jag skulle verkligen vilja få upp effektiviteten. Jag är inne på att vara ännu hårdare med mig själv och verkligen jobba åtta timmar varje arbetsdag. Som det har varit hittills har jag inte gjort mer än fem-sex timmar. Jag prövade en helg och det fungerade rätt bra, jag fick mycket gjort. Å andra sidan hade jag en deadline runt hörnet vilket alltid får mig att jobba snabbare. Men jag tror att det är bättre än sex dagar i veckan-systemet som jag har haft de senaste månaderna, det är möjligt att jag får mer gjort på fem hela dagar än sex kortare.

Oavsett om jag faktiskt hinner klart med boken i tid eller om jag bara gör den duglig och fortsätter jobba på de klurigare delarna efteråt är jag nöjd med det jag har presterat. Och det är bara en fråga om när, för det kommer bli en bok i slutändan. Och en till efter det, och ytterligare en efter det.

Jag tror på mig själv.

7. Sekundär litteratur

– Öhrlund, Dag, *Skriv din bok och sälj den!*, Bra Böcker, Falun 2012

– Morley, David, *The Cambridge Introduction to Creative Writing*,
Cambridge University Press, Cambridge 2007